

ליטר חלב שהננו משווקים במשך השנה. הפרה הישראלית-פריזית יש ביכולתה, מבחינת תכונות המורשה שלה, להניב חלב בעל שיעור שומן של 3.5% בממוצע ארצי, ועדרים לא מעטים מוכיחים זאת בעליל. אולם ישנם ייצרנים לא מעטים שמוציאים השוקה חלב עם מתכונת שומן שסביב 3% ולפעמים אף פחות מזה, וזוהי הסיבה למחסור בשומן ולהוצאות כספים על ייבוא חמאה.

שתיית חלב מגבירה עירנות תלמידים

תלמידים השותים חלב בהפסקת הבוקר ערים יותר במשך היום מאשר תלמידים שלא שתו באותה הפסקה. למסקנה זו הגיעה קבוצת פסיכולוגים מהמכון לפסיכולוגיה של אוניברסיטת חרונינגאן שבהולנד. הם מבססים מסקנה זו על מחקר שערכו ב-1200 ילד מכתה ג' וכתה ו' של בתי הספר היסודיים בכמה ערים בהולנד. חלק מהתלמידים קיבלו חלב בשעת ההפסקה, ואילו חלק אחר שלא שתו חלב שימשו לביקורת, הפסיכולוגים בחנו את כושרם החשבוני של התלמידים, כושר הביטוי שלהם, גמישות המחשבה, מידת הקצב והדיוק, ודרגת הזכרון. כן נערכו מספר רב של מבחנים פסיכולוגיים אחרים, כמו מבחני הבנה, דימויים מספריים ועוד.

4.5.1969 "הארץ"

★

▲ שאלת הגיל של המבכירות בהמלטתן הראשונה, אינה חדלה מלעניין אנשי מדע ובוקרים מעשיים. אין להגיד שאמנם הוכרעה השאלה בצורה שתהא תואמת תנאי מימשק שונים. ייתכן שבוקרינו ימצאו ענין בתוצאות ניסוי ומעקבים שנערכו בארה"ב (1964) בשאלת ההשפעה של ההזנה בשלב הגדילה על הפוריות. הנתונים מובאים בצורה מרוכזת בטבלה הבאה:

רמת הזנה בתקופת הגדילה כלל ח"ג %	מספר העגלות (כולן הולשטיניות)	הגיל בתחילת הבגירה חודשים	מקרי עקרות עד ההמלטה ה-5	הוצאות ההזנה עד ההמלטה דולרים
62	33	20.2	0	141
100	34	11.2	0	225
146	34	9.2	4	421

ידיעות מזכירות ההתאחדות

י י צ ו א

- בתחילת מאי נשלחו 290 מבכירות ופר לרבייה לאיראן.
- במחצית מאי יתחילו בריכוז 200 המבכירות המיועדות לסיציליה. מבכירות אלה צריכות לשהות 30 יום בתחנת ההסגר בחיפה לפני הישלחן במחצית יוני בדרך הים לתעודתן. משלחת המדריכים שלנו הנמצאת בסיציליה מוסרת שהם עושים הכל כדי להספיק להקים את המיבנים ולהכין את שטחי המספוא למועד בוא הבקר.
- המשא ומתן עם רומניה לרכישת משלוח ניסיוני של 200 עד 300 מבכירות עדיין לא הסתיים.
- אנו מתכוונים להשתתף בסוף הקיץ בתערוכה חקלאית שתיערך באיזמיר שבתורכיה ובה נציג קבוצת מבכירות וכן פרות אשר תיחלבנה במכונת-חליבה (דבר שאינו מוכר בתורכיה).
- הח' זאב בראילן משריד נשלח להדרכה במשקים שקנו בקר ישראלי באיזורי הים הכספי שבאיראן. במכתבו האחרון הוא מספר על החווה של הצבא האיראני שבאיזורו. בחווה זו נבחנו שלושה גזעי בקר: סימנטלי מרומניה, בריטי-פריזי וישראלי-פריזי;

ואלה תנובות החלב שהושגו:

מס' התנובה	המבכירות	היומית, ק"ג
סימנטל רומניה	50	13.9
בריטי-פריזי	100	17.2
ישראלי-פריזי	70	21.3

בעת ההמלטה היו המבכירות הישראליות צעירות בחצי שנה מן המבכירות האנגליות; כתוצאה מכך יש סיכוי להזמנה נוספת של 300 מבכירות לחווה זו.

- המשקים המתכוונים לייצא מבכירות יכולים לקבל הלוואה של 750 ל"י לכל מבכירה — (פרטים נוספים נשלחו למשקים).

ביקורת-החלב

- למען הגדלת עתודת הבקר לייצוא מוכן משרד החקלאות להקציב סכומי כסף נכבדים לעידוד הרחבת ביקורת החלב. מכיוון שבכל הקיבוצים נהוגה הביקורת — מדובר בעיקר על הרחבת ביקורת החלב במשק המשפחתי. תנועת המושבים, גם היא חדורה הכרה שביקורת החלב דרושה — הן לקידום המקצועי והכלכלי של הענף והן לצרכי ייצוא, והיא מוכנה, יחד עם ההתאחדות לפעול להרחבת המסגרת. הכוונה היא שבכל ההתיישבות הוותיקה, שהגיעה לרמת ייצור נאותה — תונהג ביקורת חלב א' — תוך כינון מרכזי בדיקת חלב אזוריים, בהם יבוצעו בדיקות השומן וינהל הרישום. ביקורת חלב ב' (שקילה עצמית ובדיקות וסיכומים באזורים) תבוצע גם בעתיד בהתיישבות החדשה בתור שלב מעבר לביקורת א'.
- ספר העדר הישראלי מסונף לוועד האירופי של איגוד ביקורת החלב והשומן שליד אירגון המזון והחקלאות (E.A.O.). כדי לקבל הכרה רשמית מטעם הוועד לתעודות הבקר שלנו — עלינו לקבל אישור שביקורת החלב מתנהלת אצלנו לפי התקן.
- לשם התאמה לדרישות התקן עלינו להנהיג סיכומי תחלובות של 305 יום. אי-לואת, בנוסף לתנובה בתחלובה הממשית יתוקנו תקופות ארוכות מ-305 יום; תקופות חליבה בנות 245 עד 305 ימי חליבה תופענה כמו שהן. שינויים אלה יוכנסו לכרטיסי המיכון המשרדי החל מחודש יוני והסברים מפורטים יישלחו למשקים.
- עוד הקיץ תגיע משלחת מטעם וועדת ביקורת החלב אשר תבדוק אצלנו את ביצוע ביקורת החלב במשקים, את אופן הדיווח לספר העדר ואת עיבוד ופירסום הנתונים.
- משרד החקלאות עומד למנות אדם מיוחד לפיקוח על ביצוע מהימן ומדויק של ביקורת החלב במשקים. עלינו לנצל את החודשים הקרובים, עד בוא המשלחת, כדי לשפר את ביקורת החלב על מנת לעמוד בדרישות התקן.

ייצור ומיכסות חלב

- לקראת הקיץ לא יהיה מנוס מייבוא חמאה כיוון שאין אפשרות לספק מלוא התצרוכת בארץ. הדרישה העקרונית של הייצרנים היא לאפשר את הייצור עד כדי סיפוק מלוא התצרוכת של השוק הישראלי ע"י מגדלי הבקר בישראל. יש להניח שתיכנון ייצור החלב ומיכסות הייצור תישארה פחות או יותר במתכונתן הקיימת. לא תינתן "יד חפשית" להגדלת השייוק, "עובדות" שתיקבענה על ידי משקים זריזים להגדלת הייצור מעבר למיכסות המוכרות לא יביאו את התמורה הצפויה. זאת ועוד: הושקעו כספים רבים בפיתוח שווקייצוא לבקר שלנו; יהיה זה קוצר-ראות לייצר חלב עודף בלתי מתוכנן ע"י השארת מבכירות המיועדות לייצוא ולהפסיד את השווקים שפותחו בדי-עמל.
- משקים אחדים אשר התחייבו לייצא מבכירות, אף כי חסר להם חלב להשלמת מיכסת הייצור שלהם — קנו מבכירות ממשקים אחרים שאינם בביקורת חלב. גם זו דרך לעמוד בהתחייבות הייצור.

בוועדות האזוריות

- וועדות אזוריות אחדות התקשרו עם טלפים קבועים אשר יבצעו את עבודות הטילוף לבקר בכל משקי האיזור תמורת 5 ל"י לפרה.
- הוועדה האזורית של בוקרי עמק-הירדן והוועדה של בית-שאן-גלבוע רכשו מכונות-חליבה מיטלטלות לשעת חירום, למקרים של פגיעה במכונת חליבה. אנו מאחלים להם שהמכונות תעלינה חלודה מחוסר שימוש בהן.
- באיזורים אחדים התקיימו דיונים בדבר רכישת ציוד לעשיית ריקים של אספסת. נראה לנו שאין להיחפז בהשקעת כספים כבדים ללא לימוד הבעיות והכרת אפשרויות הציוד הנ"ל באופן יסודי.
- המשקים המשתמשים בפרי-עזר להרבעת פרות מתבקשים לבחור אך ורק פרים בני פרות עתודות ולהגישם לאישור וועדות הטיפוח של האגודה להזרעה באיזורים, על מנת להוציא עבורם תעודה רשמית ולאפשר על ידי כך את ייצוא בנותיהם.
- החברים המעוניינים לכוון את חוברות 86—100 של משב"ח יכולים לשלוח את החוברות למשרד ההתאחדות.

נרשם ע"י א. ס. מפי אשר בן-צבי